

JAARVERSLAG 2011

KNNV Afdeling Amersfoort e. o.

Bestuur en organisatie 2011

Samenstelling van het bestuur en het schema van aftreden:

Naam	Functie	Jaar van aftreden
Arie van den Bremer	Voorzitter	2012
Atty van Dijk	Bestuurslid (natuuracademie)	2013
Bart Iping	Secretaris	2014
Han Schippers	Penningmeester	2015
Erwin Adema	Bestuurslid	2016

De website van de vereniging werd inhoudelijk beheerd door Wim de lange en technisch door Rogier Foyer.

De Konvo is in 2011 10 keer verschenen, dankzij de inzet van Kees Quaadgras.

Er zijn 3 bestuursvergadering en 2 ledenvergaderingen geweest. Tijdens de ledenvergadering op 6 april heeft Joop de Wilde een kleine uiteenzetting over het weer gegeven. De vergadering op 25 november was een vergadering zonder agenda en stond in het teken van het afsluiten van het jubileumjaar.

100 jaar KNNV

Aan het 100-jarig bestaan van de KNNV Afdeling Amersfoort en omgeving is veel aandacht besteed. In verschillende Konvo's is hier uitvoerig verslag van gedaan.

Hoogtepunten waren:

- Natuurdag op het defensie terrein De Vlasakkers in Amersfoort. Er waren maar liefst 30 deelnemers en met de geweldige catering van Bart Iping was het een geweldige dag.
- Een dikke Konvo-special. Vooral Kees Quaadgras heeft hier heel veel energie in gestopt. Meerdere leden hebben een flinke bijdrage geleverd.
- Een fotowedstrijd. De organisatie was in handen van Wim de lange die er iets moois van heeft gemaakt. De 24 beste foto's hebben drie weken in de hal van het stadhuis van Amersfoort gehangen. Daarna zijn ze opgehangen in de bibliotheek in het gebouw van Antares in Leusden-Zuid voor een paar maanden.

Financiën

Uiteraard stond 2011 in het teken van het 100 jarig bestaan van onze afdeling met als activiteiten een excursie op de Vlasakkers, feestavond, het uitgeven van de Jubileum KONVO en de (zeer geslaagde) fotowedstrijd! Dank zij het sponsorgeld zijn we exact binnen de begroting gebleven en hebben we geen aanspraak hoeven te maken op ons eigen "vermogen". Mede door het positieve resultaat van de minicursussen en relatief weinig onkosten zit er voldoende in kas om de afdeling onbezorgd te continueren. Derhalve is er geen noodzaak de contributie te verhogen. Het ledental neemt ook nog steeds toe zodat de contributie de verwachte uitgaven in 2012 zullen dekken en we nog genoeg reserve hebben.

Han Schippers

Ledenmutaties 2010

In 2011 hebben de onderstaande ledenmutaties plaatsgevonden. Zeven leden hebben opgezegd en 14 nieuwe leden hebben zicht aangemeld. Per saldo bestaat de vereniging per 1 januari 2012 uit

Nieuwe leden	
Henk Bokkers	Leusden
Casper Bottemanne	Alphen aan de rij
A.Brilman	Eemdijk
Wim van Hartingsveldt	Amersfoort
Gerard Hoekstra	Leusden
Ingrid van Houwelingen	Amersfoort
Arie Kooy	Woudenberg
Giselle Maaskamp	Amersfoort
Bart Niesten	Amersfoort
Bep Suringa	Amersfoort
Lourien Tange	Amersfoort
Marijke Vos	Amersfoort
Joop de Wilde	Leusden
Opzeggingen	
Herman Roos	Amersfoort
Jeanne Roos	Amersfoort
Rien Schot	Amersfoort
Marc Schmitz	Amersfoort
Hanneke van held	Amersfoort
J. Kleef van der Laak	Leusden
F. Kroese	

Han Schippers

Cursusresultaten Natuuracademie 2011

De KNNV heeft voor de derde keer, samen met het CNME Landgoed Schothorst en CNM 'de Schoolsteeg', een aantal minicursussen georganiseerd onder de noemer van de Natuuracademie. In totaal waren er 113 deelnemers, die in het algemeen zeer enthousiast waren. Het financiële resultaat was circa 250,- euro. Het aantal deelnemers was iets lager dan vorig jaar (toen 203 deelnemers). Dit werd ondermeer veroorzaakt door het uitvallen van een aantal minicursussen door de branden bij de Schothorst en bij Eemfors.

Met betrokken partijen zijn de afspraken wat nader vastgelegd en is gebrainstormd over en gewerkt aan een programma voor 2012.

Foto van de eerste zwartkop in de Schoolsteegbosjes in 2011 bij de minicursus vogels herkennen en zang (Yoke de Haard)

Resultaten 2011

Onderwerp	Docenten	Datum	Aantal deelnemers
Vogels herkennen en zang	Frans van Bussel	22 maart en 26 maart	24
Vogels herkennen en zang	Alice van Hunnik en Atty van Dijk	29 maart en 1 april	20
Bomen in bloei	Gerrit Visser/Atty van Dijk	13 april, 16 april	14
Bijen en vliegen	Mark van Veen	10 en 15 mei	12
Wilde planten in uw buurt	Arie van den Bremer	12, 19 en 26 mei	12
Paddenstoelen	Hans Meulenbelt/ Atty van Dijk	21 en 24 september	20
Mossen	Jan Pellikaan/Arie van den Bremer	19 en 22 oktober	11
		Totaal	113

Atty van Dijk

Contacten met andere natuurorganisaties

Op meerdere plaatsen kwam je KNNV'ers tegen. Elders in dit verslag is daar meer over te lezen maar ze waren oa te zien bij:

- waarnemingsbijeenkomsten van de gemeente Amersfoort, die onder leiding staan van onze leden Erik van Beers en Renée van Assema van de Milieudienst;
- bij de natuurwandelingen van het IVN. Enkele gidsen zijn ook lid van onze vereniging;
- CNM 'de Schoolsteeg' in Leusden als vrijwilliger;

Werkgroep Vogels

2011 was een jaar van extremen wat het klimaat in Nederland betreft. Langdurige droogte in het voorjaar, langdurige regenval in de zomer, bijzondere warmte in het najaar en nu een bijzonder milde winter, ook weer met veel hemelwater gepaard. Welke invloed dat op de vogelstand heeft? Is moeilijk in te schatten. Onze vogelwerkgroep houdt zich daar ook nauwelijks mee bezig. Niet uit desinteresse, maar het ontdekken van vogels op welke manier dan ook is onze eerste bedoeling op die zaterdagmorgens dat we het veld in gaan. Dat vond afgelopen jaar 5 maal plaats. Korte wandelingen van een paar uur of een fietstocht. O.a. liepen we langs het Schotse dijkje het landgoed Stoutenburg in, bezochten we een gebied rond de Laak in de Bunschoter polder, het Paradijs in Barneveld, de Schammer en de Noordpolder in Eemnes. Het laagste aantal mensen dat de excursie bezocht was drie, het hoogste tien. Met de wensen van de deelnemers wordt zoveel mogelijk rekening gehouden. Het kennisniveau is gedifferentieerd. De contacten zijn plezierig. Over het algemeen wordt er een verslagje door mij gemaakt van wat we gezien hebben. Opvallende vogel tijdens elke wandeling was wel de aanwezigheid van de grote zilverreiger. Ook de lepelaars in de Schammer waren apart. In Eemnes tientallen casarca's. En de altijd aanwezige nijlganzen overal. Als vogelamateur op jaren toont de vogelnatuur mij wel aan dat er in brede zin verschuivingen gaande zijn als gevolg van het klimaat. De laatste excursie was in januari 2012, een fietstocht naar het Nekkeveld en het Nijkerkernauw. Een echte Hollandse vogeltrip. Daarmee bedoel ik qua weer, polderlandschap en aanwezige vogels (zie verslag in de Konvo van januari 2012). We zagen duizenden smienten, Kieviten en goudplevieren. Een zegen van deze tijd is dat er ontzettend veel te lezen valt over vogels. Toevallig las ik de rubriek bedreigde soorten in Vogelnieuws dat de laatste goudplevier in 1974 heeft gebroed en de voorlaatste in 1937. Aardig om die vogel dan toch op zo'n zaterdagmorgen massaal in de weilanden en de lucht te zien al broedt hij hier niet meer. Plannen

voor 2012 zijn er ook. Nog een keer die Arkeheemse polders doorfietsen om de weidevogels te zien en misschien doorfietsen naar het Erkemedstrand e.o. waar de nachtegaal en de wielewaal hun prachtige geluiden laten horen. Naar Appel waar ik een mooi gebiedje weet. En misschien weten anderen nog veel mooiere plekjes. De werkgroep of wandelgroep vogels KNNV, maakt niet uit hoe we heten, gaat in ieder geval door. **(Willem van Dijk)**

Floroninventarisatie km-vak kruising Valleikanaal-spoorlijn in Amersfoort

Op verzoek van de Floron (Wim Vuik, coördinator voor ons district), is door de KNNV in 2011 een zogenaamde km-vak voor de Floron geïnventariseerd. Bij de Floron gaat het om het aanwezig zijn van plantensoorten en bij bijzondere planten ook om de abundantie. Daarvoor zijn door de Floron streeplijsten ontwikkeld.

Het is een interessant km-vak omdat er delen van de spoorlijn Amersfoort Schothors in liggen en stukken van het Valleikanaal en van de wijken Liendert, Schothorst en Kruiskamp. Er zijn 382 soorten gezien, hetgeen veel is. Dit komt echter ook door de variatie in biotopen. De berm van de spoorlijn konden we niet betreden anders waren het er waarschijnlijk meer dan 400 soorten geworden. Landelijk gezien, een groot aantal.

Arie van den Bremer

Jaarverslag 2011 insectengroep

Om de kennis van insecten (naast de nachtvlinders) te vergroten, is er een studiegroep voor insecten opgestart. Eerste activiteit was het geven van een cursus over bloembezoekers. Deze cursus werd gegeven door een lid van de afdeling Zeist, waarmee we samenwerkten. Door deze samenwerking is de cursus een succes geworden. Daarna zijn er drie pogingen gedaan om tijdens een excursie de kennis verder uit te breiden. Door het slechte weer in de zomer zijn deze geplande excursies helaas in het water gevallen.

Bij de afdeling Zeist boden we een helpende hand bij een vlinder cursus (voor belangstellenden uit Zeist en omgeving)

Bart Iping

Zondagochtendwandelingen

Op initiatief van Bart Iping zijn we in 2011 begonnen met de zondagochtendwandelingen. Om 8.00, dus vroeg uit de veren, gingen we naar een natuurgebiedje in Amersfoort en omgeving. Niet alleen de bekende grote stukken natuur zoals de Schammer en den Treek werden aangedaan, maar ook de kleine gebiedjes waarvan je het bestaan niet zou vermoeden. Kleine oases tussen de huizenblokken die zeker de moeite waard zijn om bekeken te worden. Weer of geen weer, het ging altijd door, hoewel we wel eens weg gehoord zijn in Bloeidaal. Geen vooruit gepland doel maar gewoon kijken naar wat op ons pad kwam en wat onze ogen konden spotten. Zeker niet zonder resultaat: ijsvogeltje in de polder, roodhalsgans in de Schammer, goudvinken in Soest, nonnetjes bij Nijkerk. Bij -6 °C op een bankje met de meegebrachte koffie van Bart. Dat was een andere manier om te

genieten van de zondags rust. Ook in 2012 gaan we er iedere zondag weer op uit. We hopen meer collega KNNV'ers te kunnen bewegen met ons de benen te strekken!

Bart Iping en Han Schippers

Uilen en Zwaluwen

De werkgroep Uilen en Zwaluwen, actief in de omgeving Leusden, Woudenberg en Scherpenzeel, heeft in 2011 op in totaal 659 adressen in het buitengebied geïnventariseerd. Aanvankelijk bleef het aantal bezette nesten achter bij voorgaande jaren. Het zeer droge voorjaar, met waarschijnlijk minder beschikbaar voedsel, heeft hier vast invloed op gehad. Ook was er waarschijnlijk minder modder beschikbaar voor de bouw van nesten. Bij de inventarisatierondes in juni bleek het aantal zich toch behoorlijk hersteld te hebben. De werkgroep telt jaarlijks in juni/juli het aantal bezette nesten (eerste broedsels) volgens de BMP-E methode.

Uiteindelijk bleek de boerenzwaluw het in 2011 – het jaar van de boerenzwaluw - toch goed gedaan te hebben. De werkgroep telde op 336 adressen in totaal 1526 nesten. Een gemiddelde van 4,5 per erf. In vergelijking met 2010 is het aantal eerste broedsels van de boerenzwaluw in ons gebied met 13% toegenomen.

De huiszwaluw bleef stabiel met 714 bezette eerste nesten op 140 adressen. Dit is 1% meer dan in 2010.

De werkgroep heeft op drie plaatsen een 'twovertje' aangelegd. Dit is een tijdelijk wandje voor oeverzwaluwen, aangelegd door den steile wand te maken aan een zandhoop op een boerenerf. Succesvol was het wandje bij kaasboerderij Vanelly tussen Achterveld en Barneveld. Hier broedt een kolonie van ongeveer 70 paartjes die vanuit de in 2011 geplaatste vogelkijkhut goed zijn waar te nemen.

Aan de Moorsterweg is in een stukje nieuw natuurgebied van landgoed De Boom een permanente steilwand aangelegd voor oeverzwaluwen. Deze was net bij het begin van het broedseizoen gereed, maar werd in 2011 nog niet bezet.

Hans Veurink

Nachtvlinderwerkgroep

2011 leek in de eerste maanden niet een erg gunstig jaar voor de nachtvlinderwerkgroep. De vlinders vlogen wel, maar in de weekenden waarop gevangen zou kunnen worden, waren de weersomstandigheden niet optimaal.

De groep werd versterkt door Bart Iping en incidenteel door Petra de Booij.

Op 20-5, 2-7, 30-7 en 12-8 werden de lampen aangezet en kwamen er mooie vlinders op af.

Op 11-6 werd alleen de lichtval geplaatst, waar zo waar toch ook nog wat vlinders in kwamen, ondanks de kille nacht.

De Nationale Nachtvindernacht op 2-9 was weer een succes.

Naast de vaste leden kwamen 11 gasten op bezoek in Stoutenburg. Daar waren 4 kinderen bij in de leeftijd van zes tot vijftien jaar. Mensen kwamen helemaal uit Almere en Hilversum

Het werd een zeer geanimeerde avond, natuurlijk ook vanwege het heerlijke weer. Iedereen was heel enthousiast en er was ook behoorlijk wat deskundigheid onder de gasten.

De kinderen stortten zich fanatiek op het vangen van de vlinders.

We vingden 33 soorten Macro nachtvlinders en enkele micro's. De laatsten konden we meestal niet op naam brengen. We bekeken ze wel en, vooral de kinderen, vonden ze erg mooi.

De Bruine snuituil was het meest vertegenwoordigd met 21 stuks. Huismoeder en Haarbos stonden samen op de tweede plaats met 16 stuks. De Hagedoornvlinder scoorde hoog met 15.

Plannen voor het komend jaar? Lekker doorgaan.

Iedereen mag zich melden om een leuke vlinderavond mee te maken.

Vaste data kunnen we niet geven omdat we erg afhankelijk zijn van het weer en de mogelijkheden van de leden van de werkgroep. Bel maar.

Alice van Hunnik

Werkgroep planten

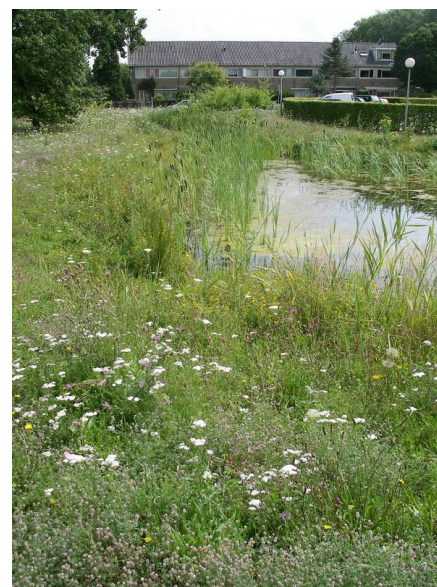
De plantenwerkgroep van de KNNV is in 2011 5 keer op pad geweest. Het aantal mensen dat op de e-maillijst stond was 15 en per activiteit deden 3 tot 8 mensen mee (zowel leden als niet leden). Enkele deelnemers zijn lid geworden van de KNNV. De bezochte locaties waren:

- Bouwterrein langs Amsterdamseweg in Amersfoort met Kleine leeuwenbek en Grote en Kleine teunisbloem. We kwamen een gele honingklaver tegen en dat heeft geleid tot een klein onderzoek naar de verschillen tussen Goudgele en de Citroengele honingklaver. In een Konvo van dit jaar zijn de resultaten weergegeven. De onderzoekers twifelen nu nooit meer.
- Valleikanaal met Moerasspirea en Koninginnekruid. Deze bijeenkomst maakte deel uit van het Valleikanaalonderzoek in opdracht van de gemeente Amersfoort
- Weiland met sloten nabij de Burg. de Beaufortweg met Smalle waterkers en Pijptorkruid. De diversiteit aan planten in de sloten was zeer groot. Misschien wel onder invloed van kwel vanuit de Utrechtse heuvelrug
- Hoek Ponspoorlijn en Groene zoom (weg van Leusden zuid naar Leusden centrum). Het ging vooral om berrimplanten en planten in en naast de kleine geluidswal tussen Groene zoom en de wijk Claverenblad Wildenburg. Op de muur stond een mooie pol Gele helmbloem. Direct naast het spoor driekleurig viooltje.
- Hazenwater in Den Treek met Blauwe knoop en Klokjesgentiaan. Dat was de laatste keer en de laatste planten zagen we toen het al donker werd. Op de terugweg langs een poel nog beenbreek en zonnedauw gezien.

Arie van den Bremer

Project Valleikanaal

Eind 2010 heeft de milieufdeling van de gemeente Amersfoort, vertegenwoordigd door Renée van Assema, aan de KNNV afdeling Amersfoort e.o. gevraagd een vegetatieonderzoek uit te voeren op de oevers van het Valleikanaal en aanliggende de poelen. Het gaat om 4 km kanaal (en dus 8 km oever) vanaf Rijksweg A28 in het zuiden tot de rivier de Eem in het noorden en 11 aanliggende poelen. Aanleiding voor de vraag was dat de oevers enkele jaren geleden vlakker zijn gemaakt en dat er in de nabijheid poelen zijn aangelegd. Op de oevers van het Valleikanaal en de weiden om de poelen is vervolgens een zaadmengsel uitgestrooid en op de oevers van de poelen zijn aquafloramatten aangebracht. De vraag was nu wat het effect van afvlakken en aanbrengen van zaad en aquafloramatten is geweest. Kortom welke vegetatie is nu aanwezig, wat kan je daarvan leren en welke conclusies kunnen worden getrokken. Aan dat verzoek is graag voldaan omdat dit type onderzoek geheel past in de doelstellingen van de KNNV, namelijk natuurbeleving, natuurstudie en -onderzoek en kennisoverdracht.

Het onderzoek is uitgevoerd door vrijwilligers van de KNNV Afdeling Amersfoort e.o. In de lente van 2011 is er een werkgroep geformeerd om het onderzoek uit te voeren. Gemiddeld eenmaal per week werd een vak onderzocht met 2 tot 5 deelnemers. Totaal zijn er ca 360 metingen in het veld doorgebracht. Een belangrijk neven doel van dit onderzoek is kennisoverdracht geweest tussen leden van de KNNV en dat doel is zeker bereikt. Om werkgroepleden kans te geven aan het onderzoek deel te nemen is er

op wisselende dagdelen gewerkt

Het meeste onderzoek heeft in de lente plaatsgevonden. In de nazomer is dit onderzoek herhaald omdat het vinden en determineren van soorten planten erg seizoengebonden is.

Het veldwerk is in september 2011 afgerond en in de maanden daarna is het rapport van het vegetatieonderzoek geschreven. In 2012 gaat de gemeente daar een rapport van maken en drukken. Dit doet de gemeente als tegenprestatie voor het werk dat de KNNV erin heeft gestoken.

Arie van den Bremer

Project Asschatterweg Leusden

De Raad van de gemeente Leusden heeft besloten dat er langs de Asschatterweg, van Leusden tot aan Achterveld een fietspad wordt aangelegd. Om beter inzicht te krijgen in de consequenties van de aanleg van het fietspad voor de natuur heeft de gemeente Leusden de KNNV gevraagd een planteninventarisatie uit te voeren. Gezien de risico's i.v.m. autoverkeer op de weg is het onderzoek uitgevoerd door maximaal drie leden per keer. Het fietspad zal aan de zuid en oostkant van de Asschatterweg worden aangelegd. Op een aantal plaatsen zal de weg verlegd moeten worden waardoor ook verstoring van het gebied aan de noord/ en westkant zal plaatsvinden. Daarom zijn beiden wegbermen geïnventreerd. Twee KNNV leden van de inventarisatiegroep zijn ook lid van de Klankbordgroep Bomen in Leusden. Vanuit die functie praten zij ook met de gemeente over bomen die mogelijk langs de weg gekapt moeten worden. De resultaten van de planteninventarisatie is neergelegd in streeplijsten en in een rapportage aan de gemeente Leusden. Bijzondere planten die werden aangetroffen waren o.a. ijzerhard, echte guldenroede, salomonszegel, oranje havikskruid, waterviolier, wilde bertram, melkeppe en peterseliebraam. In het voorjaar van 2012 zal opnieuw geïnventreerd worden.

Joop de Wilde

Langs deze weg dankt het bestuur alle mensen die hebben meegewerkt aan de tot stand komen van dit jaarverslag.

Het bestuur van de KNNV Afdeling Amersfoort e.o.